

Briselē, 2022. gada 12. decembrī
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2022/0404(COD)

15874/22
ADD 1

EF 373
ECOFIN 1308
SURE 31
CODEC 1977

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 8. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	SWD(2022) 698 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS Pavaddokuments dokumentiem Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko Regulas (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 575/2013 un (ES) 2017/1131 groza attiecībā uz pasākumiem, lai mazinātu pārmērīgas riska pozīcijas attiecībā uz trešo valstu centrālajiem darījumu partneriem un uzlabotu Savienības tīrvērtes tirgu efektivitāti un priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA, ar ko Direktīvas 2009/65/ES, 2013/36/ES un (ES) 2019/2034 groza attiecībā uz pieeju koncentrācijas riskam ar centrālajiem darījumu partneriem un darījuma partnera riskam atvasināto instrumentu darījumos, kuriem tīrvērtē veikta centralizēti

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2022) 698 *final*.

Pielikumā: SWD(2022) 698 *final*

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 7.12.2022.
SWD(2022) 698 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

Pavaddokuments dokumentiem

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,
ar ko Regulas (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 575/2013 un (ES) 2017/1131 groza attiecībā uz
pasākumiem, lai mazinātu pārmērīgas riska pozīcijas attiecībā uz trešo valstu
centrālajiem darījumu partneriem un uzlabotu Savienības tīrvērtes tirgu efektivitāti

un priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,
ar ko Direktīvas 2009/65/ES, 2013/36/ES un (ES) 2019/2034 groza attiecībā uz pieeju
koncentrācijas riskam ar centrālajiem darījumu partneriem un darījuma partnera
riskam atvasināto instrumentu darījumos, kuriem tīrvērtē veikta centralizēti

Rīcības nepieciešamība

ES finanšu tirgi ir ļoti atkarīgi no dažiem pakalpojumiem, ko sniedz atsevišķi trešo valstu centrālie darījumu partneri (*CCP*), un tas rada ievērojamus finanšu stabilitātes riskus Eiropas Savienībai. Apvienotā Karaliste ir galvenā vieta, kur notiek euro denominētu atvasināto instrumentu tīrvērtē, – tās tirgus daļa pārsniedz 90 %. Eiropas Centrālā banka (ECB) un Komisija konstatēja, ka tīrvērtē ir būtisks finanšu stabilitātes risks Eiropas Savienībai, ja ES tirgus dalībnieki pēkšņi zaudēs piekļuvi Apvienotās Karalistes *CCP*. Rezultātā 2020. gada septembrī tika pieņemts lēmums par līdzvērtību. Šajā lēmumā Komisija atkārtoja vēstījumu ES tirgus dalībniekiem samazināt to pārmērīgos riska darījumus ar Apvienotajā Karalistē iedibinātiem *CCP*. Tomēr līdz šim šāda samazināšana nav notikusi.

Sadarbība ar attiecīgajām ES struktūrām, piemēram, Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi (EVTI), ECB, Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju un vienoto uzraudzības mehānismu Komisijas izveidotā *ad hoc* darba grupā tīrvērtes jautājumos apstiprināja to, kas šī problēma pastāv un rada riskus finanšu stabilitātei. Diskusijas darba grupā ir ļāvušas secināt, ka, lai turpmāko gadu laikā sakārtotā un kontrolētā veidā būtiski samazinātu minētos pārmērīgos riska darījumus, būs nepieciešams dažādu leģislatīvu un neleģislatīvu izmaiņu apvienojums. Šīs izmaiņas būtu vajadzīgas, lai: i) uzlabotu tīrvērtes pievilcību Eiropas Savienībā; ii) veicinātu infrastruktūras attīstību Eiropas Savienībā un iii) uzlabotu uzraudzības pasākumus Eiropas Savienībā, lai galu galā novērstu attiecīgos finanšu stabilitātes riskus.

Bez turpmākas ES rīcības tirgus dalībnieki, visticamāk, turpinās veikt tīrvērti šajos sistēmiskajos trešo valstu *CCP*, tādējādi saglabājot vai pat palielinot aprakstīto pārmērīgo paļaušanos. Tas rada būtiskus finanšu stabilitātes riskus stresa scenārija gadījumā, kurā iesaistīts trešās valsts *CCP*, vai gadījumā, ja pēkšņi tiek zaudēta piekļuve tā pakalpojumiem.

Iespējamie risinājumi

Pieejamie politikas risinājumi tika noteikti, pamatojoties uz EVTI 2021. gada ziņojumu, kurā novērtēti sistēmiski nozīmīgi Apvienotās Karalistes *CCP*, uz diskusijām ar iepriekš minētajām ES struktūrām un tīrvērtes jautājumu darba grupā un uz mērķorientētu sabiedrisko apspriešanu. Ietekmes novērtējumā izskatīto pasākumu mērķis ir risināt problēmas gan attiecībā uz piedāvājumu, gan pieprasījumu, kā arī pieaugošiem ES pārrobežu riskiem, ko rada pieaugošās ES tīrvērtes plūsmas.

Attiecībā uz piedāvājumu, lai uzlabotu Eiropas Savienībā esošo *CCP* pievilcību tirgus dalībniekiem, tiek apsvērti vairāki risinājumi, kā racionalizēt procedūras vai ieviest vienkāršotu mehānismu, kas ļauj *CCP* ātri un darījumdarbībai draudzīgā veidā mainīt savus modeļus un parametrus.

Attiecībā uz pieprasījumu, lai veicinātu tīrvērti ES *CCP*, tiek apsvērti vairāki risinājumi: atturēt banku pārmērīgos riska darījumus ar *CCP*, prasība tirgus dalībniekiem uzturēt aktīvu kontu ES *CCP*, paplašināt to vienību loku, kas veic tīrvērti Eiropas Savienībā, atvieglot klientu un netiešo dalībnieku piekļuvi tīrvērtēi, un šo risinājumu apvienojums.

Visbeidzot, lai stiprinātu ES *CCP* uzraudzības sistēmu nolūkā labāk ņemt vērā pārrobežu riskus, tādējādi nodrošinot finanšu stabilitāti, tiek apsvērti divi risinājumi, no kuriem viens ir racionalizēt uzraudzības sistēmu un izveidot kopīgas uzraudzības darba grupas, par kurām atbild valstu uzraudzības iestādes, un otrs ir izveidot ES *CCP* vienotu uzraudzības iestādi.

Pirmajā posmā tika noraidīti vairāki risinājumi, jo īpaši pilnvarot tīrvērti Eiropas Savienībā vai pieprasīt, lai tīrvērtes pienākums tiktu izpildīts ES *CCP* vai mazāk riskantu trešo valstu *CCP*. Pirmajā posmā tika noraidīti arī šādi risinājumi: piešķirt visiem ES *CCP* piekļuvi centrālās bankas mehānismiem, pagarināt *Target 2* darbības stundas un paplašināt tīrvērtes pienākuma tvērumu.

Vēlamā risinājuma ietekme

Analīzē tika izvēlēti vēlamie risinājumi, pamatojoties uz to ieguldījumu šīs iniciatīvas konkrēto mērķu sasniegšanā, proti: i) uzlabot ES *CCP* pievilcību, ii) veicināt tīrvērti ES *CCP* un iii) ļaut vairāk ņemt vērā pārrobežu riskus, kā arī to rentabilitāti un saskaņotību.

Attiecībā uz piedāvājumu kā vēlamais risinājums tika izvēlēts racionalizēto procedūru un *ex post* validācijas mehānisma apvienojums. Tas ļautu pēc iespējas vairāk vienkāršot pašreizējās procedūras, vienlaikus saglabājot finanšu stabilitāti. Novērtējumā secināts, ka šis apvienojums būtu vispiemērotākais, lai sasniegtu pirmo konkrēto mērķi (ES *CCP* pievilcības uzlabošana). Attiecībā uz otro konkrēto mērķi veicināt tīrvērti Eiropas Savienībā, šis risinājums varētu to netieši veicināt, palielinot Eiropas Savienībā esošo *CCP* pievilcību tirgus dalībniekiem. Tajā pašā laikā tas ES *CCP* administratīvās un iespējas izmaksas samazinātu vairāk nekā katrs risinājums atsevišķi.

Attiecībā uz pieprasījumu vēlamais risinājums apvieno banku pārmērīgu riska darījumu ar *CCP* ierobežošanu, prasību izveidot aktīvu kontu, to tirgus dalībnieku loka paplašināšanu, kuri veic tīrvērti Eiropas Savienībā, un klientu veiktas tīrvērtes atvieglošanu, lai novērstu šķēršļus tirgus dalībnieku veiktai tīrvērtei, kuri parasti veic tīrvērti kā klienti. Tas palīdzēs novērst pārmērīgu paļaušanos uz trešo valstu sistēmiski nozīmīgiem *CCP*. Tas konkrēto mērķi uzlabot tīrvērti Eiropas Savienībā sasniegtu vairāk nekā katrs risinājums atsevišķi un panāktu labu līdzsvaru starp mērķa sasniegšanu un negatīvās ietekmes uz tirgu ierobežošanu. Tas skaidri noteiktu prasību palielināt tīrvērtes apjomus ES *CCP*, izmantojot aktīvu kontu. Tajā pašā laikā tas izveidotu uzticamu sistēmu, lai nodrošinātu, ka bankas un ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas ir vissvarīgākie finanšu darījumu partneri, ievēro noteikumus. Šis risinājums tiek uzskatīts par vispiemērotāko un īstenojamāko, jo paredzams, ka tas ļaus izvairīties no graužošanas ietekmes uz ES tīrvērtes dalībnieku konkurētspēju, un to varētu pielāgot un kalibrēt, lai ņemtu vērā izmaksu ietekmi uz mazākiem klientiem, vienlaikus ļaujot pakāpeniski samazināt riska darījumus ar sistēmiski nozīmīgiem *CCP*, tādējādi samazinot riskus ES finanšu stabilitātei.

Attiecībā uz uzraudzību, pamatojoties uz visu risinājumu novērtējumu un salīdzinājumu, analīze liecina, ka mērķorientēti grozījumi pašreizējā uzraudzības sistēmā, iespējams, ir vissamērīgākā pieeja, lai gan ne vienmēr visefektīvākais variants, kā pastiprināt pārrobežu risku ņemšanu vērā. Šis risinājums arī kļiedē bažas par to, ka centralizētāka *CCP* uzraudzība

ES līmenī neatbilstu galīgajai atbildībai par iespējamo atbalstu *CCP* krīzes situācijā, kas saskaņā ar *CCP* atveseļošanas un noregulējuma regulu paliek katras *CCP* iedibināšanas dalībvalsts ziņā.

Izmaksu ziņā, lai gan finanšu stabilitāte ir sabiedriska labums un tāpēc nav kvantificējama, saglabātos risinājumus var kalibrēt, lai nodrošinātu, ka izmaksas tirgus dalībniekiem, *CCP*, EVTI un valstu iestādēm ir samērīgas.